

**Bruxelles, 12. lipnja 2025.
(OR. en)**

7819/25

**Međuinstitucijski predmet:
2021/0213 (CNS)**

**FISC 93
ECOFIN 401
ENER 97
ENV 240
CLIMA 102**

NAPOMENA O TOČKI „I/A”

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Revizija Direktive o oporezivanju energije – izvješće o napretku

U izvješću o napretku navedenom u Prilogu ovoj napomeni iznose se stajališta predsjedništva o trenutačnom stanju i o napretku u razmatranju navedenog prijedloga koji je ostvaren u prvoj polovici 2025.

Odbor stalnih predstavnika poziva se da primi na znanje izvješće predsjedništva o napretku iz Priloga ovoj napomeni i proslijedi ga Vijeću.

Vijeće (ekonomski i financijski poslovi) poziva se da na jednom od predstojećih sastanaka kao točku „A” dnevnog reda primi na znanje izvješće predsjedništva o napretku iz Priloga ovoj napomeni.

Revizija Direktive o oporezivanju energije

Izvješće predsjedništva o napretku

I. UVOD

1. Komisija je 14. srpnja 2021. podnijela Prijedlog direktive Vijeća o restrukturiranju sustava Zajednice Unije za oporezivanje energenata i električne energije (preinaka)¹ („Prijedlog direktive o oporezivanju energije”).
2. Prijedlog direktive o oporezivanju energije dio je paketa „Spremni za 55 %”², čiji je cilj provedba ambicioznih ciljeva EU-a u pogledu smanjenja emisija za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na razinu iz 1990. te postizanje klimatske neutralnosti do 2050. Taj se paket sastoji od niza međusobno povezanih prijedloga kojima se nastoji postići isti cilj: osigurati pravedna, konkurentna i zelena tranzicija do 2030. i nakon toga. Obuhvaća niz područja politika i gospodarskih sektora, a to su: klima, energija i goriva, promet, zgrade, uporaba zemljišta i šumarstvo.
3. Ciljevi su Prijedloga direktive o oporezivanju energije sljedeći:
 - (a) uspostavljanje prilagođenog okvira kojim će se doprinijeti postizanju ciljeva Unije za 2030. i klimatskoj neutralnosti do 2050. u kontekstu europskog zelenog plana. Riječ je o usklađivanju oporezivanja energenata i električne energije s energetske, okolišne i klimatske politikama EU-a, čime će se ujedno doprinijeti radu EU-a na smanjenju emisija;
 - (b) uspostavljanje okvira kojim se unutarnje tržište EU-a štiti i poboljšava ažuriranjem opsega oporezivih energenata i strukture stopa te racionalizacijom primjene oslobođenja od poreza i smanjenja poreza u državama članicama i
 - (c) očuvanje kapaciteta za ostvarivanje prihoda za proračune država članica.

¹ 10872/21.

² 10849/21.

4. Komisija smatra da bi se ti ciljevi ostvarili prelaskom s oporezivanja na temelju količine na oporezivanje na temelju energetskeg sadržaja, utvrđivanjem rangiranja stopa prema njihovoj okolišnoj učinkovitosti i ograničavanjem poticaja za upotrebu fosilnih goriva. U skladu s tim rangiranjem, konvencionalna fosilna goriva, kao što su plinsko ulje i benzin, oporezivali bi se po najvišoj stopi, a električna energija po najnižoj stopi.
5. Europski gospodarski i socijalni odbor donio je svoje mišljenje 20. siječnja 2022.³, a Odbor regija 27. travnja 2022.⁴. Europski parlament još nije dostavio mišljenje.

II. TRENUTAČNO STANJE RASPRAVA U VIJEĆU

6. Analiza Prijedloga direktive o oporezivanju energije započela je u rujnu 2021. u okviru Radne skupine za porezna pitanja (neizravno oporezivanje – trošarine / oporezivanje energije). Radna skupina za porezna pitanja (visoka razina) raspravljala je o tom predmetu u više navrata.
7. Vijeće (ECOFIN) 7. prosinca 2021. primilo je na znanje izvješće predsjedništva o napretku u vezi s prijedlozima iz paketa „Spremni za 55 %”, koje je obuhvaćalo i Prijedlog direktive o oporezivanju energije⁵. Vijeće (ECOFIN) 17. lipnja 2022. primilo je na znanje izvješće predsjedništva o napretku u vezi s Prijedlogom o oporezivanju energije⁶. Vijeće (ECOFIN) 6. prosinca 2022. održalo je raspravu o politikama u vezi s tim prijedlogom⁷ i dalo političke smjernice za daljnje korake. Ministri i ministrice općenito su poduprli fleksibilniji pristup predsjedništva i zatražili pronalaženje rješenja za preostala pitanja.
8. Vijeće (ECOFIN) 10. prosinca 2024. održalo je raspravu o politikama u vezi s tim prijedlogom⁸ i pružilo političke smjernice.
9. Uzevši u obzir političke smjernice, tehnička analiza nastavljena je u pripremim tijelima Vijeća.

³ 5615/22.

⁴ 7822/25.

⁵ 14574/21.

⁶ 9874/22.

⁷ 14736/22.

⁸ 16174/24 REV 1.

III. NAPREDAK POSTIGNUT U PRVOJ POLOVINI 2025.

10. Nadovezujući se na napredak ostvaren tijekom prethodnih predsjedništava, poljsko predsjedništvo nastavilo je raditi na reviziji Direktive o oporezivanju energije. Predmet je analiziran na sastancima Radne skupine za porezna pitanja 30. siječnja, 1. travnja i 20. svibnja 2025.
11. Tijekom prve polovine 2025. predsjedništvo je na temelju rasprava na sastancima Radne skupine pripremlilo tri cjelovita kompromisna teksta, a najnoviji kompromisni tekst podnesen je Radnoj skupini za porezna pitanja 20. svibnja⁹. Osim toga, predsjedništvo je u objašnjenjima navelo svoje analize posebnih odredaba, čime je usmjerilo rasprave i pomoglo u ostvarivanju napretka prema pronalaženju rješenja za preostala pitanja.
12. Jedna od tema o kojima se raspravljalo bilo je kako postići zajednički cilj očuvanja konkurentnosti industrija EU-a u promjenjivom globalnom kontekstu i koja bi mogla biti uloga oporezivanja energije u tom nastojanju. Komisija je predstavila aspekte oporezivanja energije sadržane u komunikacijama „Plan za čistu industriju: zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost”¹⁰, „Akcijski plan za priuštivu energiju – iskorištavanje svih prednosti energetske unije radi osiguravanja cjenovno pristupačne, učinkovite i čiste energije za sve Europljane”¹¹, „Kompas konkurentnosti za EU”¹² i „Europski akcijski plan za čelik i metale”¹³. S obzirom na te komunikacije predsjedništvo smatra da je energetske intenzivnim sektorima, kao što su mineraloški i metalurški procesi, potrebna veća potpora. Stoga predsjedništvo smatra da je opravdano dopustiti državama članicama da nastave pružati potporu isključivanjem nekih sektora iz područja primjene Direktive.

⁹ 9008/25.

¹⁰ 6515/25.

¹¹ 6601/25.

¹² 5785/25.

¹³ 7288/25.

13. Odredba o automatskoj indeksaciji najnižih razina oporezivanja nova je značajka uvedena Prijedlogom direktive o oporezivanju energije. Cilj je indeksacije izbjeći smanjenje gospodarskog učinka Direktive o oporezivanju energije s protokom vremena. Predsjedništvo je usmjerilo raspravu o aranžmanima indeksacije, posebno o vremenskoj osnovi i gornjoj granici indeksacije.
14. Pojašnjeni su pojmovi „jednonamjenska upotreba” i „različita jednonamjenska upotreba”. Budući da su ti pojmovi potaknuli pitanja u pogledu njihova tumačenja i područja primjene, predsjedništvo je pokrenulo raspravu s ciljem pojašnjenja njihova značenja. Za određene posebne upotrebe energenata i električne energije u određenim sektorima gospodarstva u kojima se upotrebljavaju energenti ili električna energija može biti potrebna dodatna potpora. Stoga države članice na takve posebne upotrebe mogu primjenjivati posebne smanjene razine oporezivanja (potpuna oslobođenja od trošarina ili snižene stope poreza). Takvi su slučajevi u kompromisnom tekstu navedeni kao „različita jednonamjenska upotreba”. Kao rezultat te rasprave iznesen je stav da je pojam „različita jednonamjenska upotreba” podređen širem pojmu „jednonamjenska upotreba”. Istodobno se smatralo potrebnim zadržati pojam „jednonamjenska upotreba” jer se odnosi na sve slučajeve upotrebe energenata i električne energije koji su obuhvaćeni područjem primjene Direktive, odnosno one slučajeve koji ne odgovaraju definiciji dvonamjenske upotrebe energenata i električne energije. Pojam „jednonamjenska upotreba” zadržan je u kompromisnom tekstu, ali su rasprave koje je potaknulo predsjedništvo pomogle u ostvarivanju napretka prema pojašnjenju tog koncepta kako bi gospodarski subjekti, porezne uprave i građani mogli bolje razumjeti i tumačiti tekst buduće Direktive.

15. Delegacije su se osvrnule na pitanje malih postrojenja koja za vlastitu upotrebu troše električnu energiju koju proizvode iz obnovljivih izvora energije koji su već oporezovani. Trenutačno primjenjivom Direktivom o oporezivanju energije državama članicama omogućuje se da, pod uvjetom da se oporezuje ulazna energija, od poreza oslobode proizvedenu električnu energiju malih proizvođača kada je ona namijenjena za vlastitu upotrebu. U Prijedlogu direktive o oporezivanju energije zadržan je opći cilj režima za male proizvođače; ali je uveden prag za definiranje malih postrojenja. Taj je prag uveden s ciljem usmjeravanja na proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i kako bi se u obzir uzela mogućnost da velika postrojenja imaju nerazmjerne porezne olakšice. Međutim, njegovim uvođenjem došlo je do ograničavanja mogućnosti oslobađanja od poreza malih postrojenja koja za vlastitu upotrebu troše električnu energiju koju proizvode iz obnovljivih izvora energije koji su već oporezovani. Zbog toga je predsjedništvo izmijenilo relevantne odredbe u kompromisnom tekstu. Države članice će kao rezultat toga moći: a) osloboditi od poreza proizvodnju električne energije za vlastitu upotrebu ako ulazni energenti nisu oporezivi energenti (vjetar, solarna energija, otpad itd.). Cilj je izbjeći nepotrebno opterećenje proizvodnje za neprofesionalne ili vrlo male proizvođače te potaknuti razvoj takvih postrojenja; b) osloboditi od poreza električnu energiju proizvedenu iz energenata koji su već oporezovani u skladu s Direktivom. Navedeno se primjenjuje na slučajeve u kojima proizvođač električnu energiju koja se upotrebljava u industrijskim procesima proizvodi za vlastitu upotrebu, primjerice iz prirodnog plina.
16. Nakon što je razmotrilo zahtjeve nekih delegacija, predsjedništvo je odlučilo iz područja primjene Direktive isključiti sav otpad koji se upotrebljava za potrebe grijanja. Dodatno opterećenje u obliku trošarina moglo bi dovesti do povećanja cijena usluga koje pružaju poduzeća koja prikupljaju otpad i njegova odlaganja. Posljedično bi moglo doći do većeg broja slučajeva spaljivanja otpada od strane pojedinačnih subjekata, što bi, u nedostatku odgovarajuće infrastrukture, moglo dovesti do većeg onečišćenja zraka štetnim plinovima ili do izmještanja emisija ugljika zbog povećanog izvoza otpada u zemlje izvan EU-a. Stoga predsjedništvo smatra da je opravdano zadržati isključenje otpada iz područja primjene Nacrta direktive o oporezivanju energije.

17. U kompromisnom tekstu unesene su određene izmjene s ciljem osiguravanja pravne sigurnosti i usklađivanja buduće Direktive o oporezivanju energije s drugim relevantnim zakonodavnim aktima. Konkretno, u slučaju budućih izmjena Priloga IX. Direktivi (EU) 2018/2001 (Direktiva o obnovljivoj energiji, RED II), Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata radi izmjene Priloga III. budućoj Direktivi o oporezivanju energije kako bi ga se uskladilo s revidiranom verzijom Direktive RED II. Potrebne izmjene unesene su i u popis sirovina za proizvodnju „naprednih biogoriva, tekućih biogoriva i bioplina” (Prilog III. kompromisnom tekstu Direktive o oporezivanju energije).
18. Nadalje, kako bi se tablica za konverziju neto kalorijskih vrijednosti (Prilog II. kompromisnom tekstu Direktive o oporezivanju energije) uskladila s kombiniranom nomenklaturom (KN), predsjedništvo je ažuriralo opise u stupcu „Naziv proizvoda”, kao i neke oznake KN.
19. U ranijoj verziji kompromisnog teksta navedeno je da Vijeće može donijeti provedbene akte radi promjene kategorije bilo kojeg energenta ako njegova kategorija nije u skladu s njegovom okolišnom učinkovitošću. Međutim, tijekom rasprave naglašeno je da se, u skladu s UFEU-om, temeljni akt obično ne može izmijeniti provedbenim aktom. Promjena kategorije energenta mogla bi se smatrati ključnim elementom Prijedloga direktive o oporezivanju energije. Pokazalo se da bi pravno održiva opcija bila pretvaranje klauzule o ovlašćivanju u klauzulu o preispitivanju, a predsjedništvo je u skladu s time revidiralo kompromisni tekst.
20. Uvodne izjave dodatno su prilagođene kako bi bile dosljedne s normativnim dijelom Prijedloga direktive o oporezivanju energije.
21. Delegacije su ponovile svoja dobro poznata stajališta i o nekim drugim pitanjima. Međutim, predsjedništvo nije ponovno otvaralo rasprave o tim pitanjima jer smatra da se o njima temeljito raspravljalo tijekom prethodnih godina i proizašli tekst odraz je krhkog kompromisa.

IV. MOGUĆI DALJNI KORACI

22. Predsjedništvo smatra da su pregovori trenutačno u fazi u kojoj je postignuta osjetljiva ravnoteža među različitim stajalištima delegacija, uzimajući u obzir i aspekt konkurentnosti koji su mnoge delegacije nedavno istaknule. O svim pitanjima u vezi s Prijedlogom direktive o oporezivanju energije temeljito se raspravljalo od početka pregovora, a stajališta delegacija općenito su dobro poznata, iako su se neka od njih mijenjala tijekom pregovora.
23. Ipak, bit će potreban daljnji rad kako bi se stajališta delegacija uskladila. Predsjedništvo također potvrđuje da su potrebne određene tehničke prilagodbe i pravna provjera kompromisnog teksta. Predsjedništvo napominje da će delegacije predano nastaviti rad na temelju dosad ostvarenog napretka.

V. ZAKLJUČAK

24. U navedenom kontekstu poljsko predsjedništvo poziva Vijeće da primi na znanje ovo izvješće s ciljem postizanja daljnjeg napretka u pregovorima na temelju dosadašnjeg rada.
-